

neq; confundentes psonas neq;
substantiā sepantes q; vt dicit
Anathanas⁹. Alia est em pso-
na patris. alia filij. alia spiritus
sancti. sed patris et filij et spūs
sancti vna est diuinitas equalis
gloria coeterna maiestas quae
pater talis filius talis spiritus sa-
ctus.

¶ Quāntum quod erat cōfide-
rāndū circa trinitatē diuinā p
sonarū dicitur fidelū obligatio
vbi videre debem⁹ vtrum crede-
re explicitē misterium trinitatis
sit d necessitate salutis. et respō-
det th. xxij. q. ij. q; misterium xpī
explicitē credi nō potest sine fide
trinitatis quia in misterio cūcti
hoc cōtinetur q; filius dei carnē
assumpserit q; per grām spirit⁹
sancti mūdus renouauerit ⁊ ite-
rum q; de spiritu sancto concep-
tus fuerit. et ideo eo modo quo
misterium xpī ante chāstū fuit
quidem explicitē creditum a ma-
ioribus implicitē autē et quasi
obumbrate a minoribus ita eti-
am et misterium trinitatis. Post
tempus autē gratie reuelate tā
maiores q; minores tenentur ha-
bere fidem explicitam de miste-
rijs christi praecipue quantū ad
ea que communiter in ecclesia
solemnizantur et publice. Ita
etiam post tempus gratie diuul-
gate tenentur omnes ad explici-
tate credendum misterium trinita-

tis. quare etiam oculos mēis
nostrae et deum benedictum cola-
mus honore debito vt sic digni
efficiamur gratia eius per quam
tandē ad ipsam eternā glo-
riam Amen

Sermo de amonitione de ho-
nore et reuerentia deo exhiben-
dis et debitis.

Estant grauitate circa
cultum dei christiani
qui tanto sunt re pre-
hensibiliores q; to re-
uerentia eis est magis nota Omnis
vtiq; na dō magis reuerentia de-
os falsos colit q; christian⁹ po-
pulus deum regem celi. Ad hoc
vt deus nobis propicius et misericors
fiat de honore sibi debito in
hoc sermone dicem⁹ in quo tu-
plex honore distinguendus est

Primo consistit in sacrorū loco
reuerentia

Secundo in sacrorū psonarū
existimatione

Tercio in sacrorū deumonia-
rum p̄soluōne

De primo honore deo debito
qui consistit in sacrorū loco
reuerentia

Capitulum primum.

Dominus honore qui deo de
 consistit in sacrorum locorum
 veneracione. Debet uti
 quod omnes venerari loca sacra deo
 dicata ita ut in ecclesijs unquam
 quod ingrediatur comoret et exeat
 cum deuotione humilitate timo
 re et reuerencia et hoc propter tria
 Primo propter dei maiestatem
 Secundo propter utilitatem
 Tercio propter exemplaritatem

Primo debet unquam quisque vene
 ri templa dei propter eius maie
 statem. Naut dicitur in ps. Do
 minus in templo sancto suo. et
 Apoc. xxi. Ecce tabernaculum
 dei cum hominibus. sed possit ali
 quis obicere quod non sit aliquis lo
 cus deputatus ad cultum dei quod
 ut dicitur actuum. xvij. Deus
 qui fecit mundum et omnia que
 in eo sunt. hic celi et terre cum sit
 dominus non in manufactis templis
 habitat nec manibus humanis
 colitur indigens aliquo. et. iij.
 Regum. viij. Salomon dixit.
 Si celum et celi celorum te cape
 re non possunt quanto magis do
 mus hec quam edificavi tibi Ad
 hoc respondet Th. i. iij. q. c. lxxij. et
 xxij. q. lxxxij. quod in adoracione dei
 et orationibus fiendis duo conside
 rari possunt. Aut deus qui colitur
 adoratur et oratur et sic non esset
 aliquis locus ad adorandum ne
 cessarius Aut considerantur ipsi

homines colentes deum et sic de
 terminatus locus eligitur ad ado
 randum non propter deum qui
 adoratur quasi loco concludatur
 sed propter ipsos adorantes et hoc
 triplici ratione. Primo quidem pro
 pter loci consecrationem ex qua spi
 ritualem deuotionem concipiunt
 orantes ut magis exaudiantur
 Secundo propter sacra mysteria et
 alia sanctitatis signa que ibi con
 tinentur. Tercio propter concur
 sum multorum adorandum ex quo
 fit oratio magis exaudibilis sicut
 illud Math. de octauo. Ubi
 sunt duo vel tres in nomine meo
 congregati in medio eorum sum
 Ideo ecclesia ad diuinum cultum
 deputatur Ex quo multipliciter
 nominatur scilicet Basilica. templum
 tabernaculum. ecclesia. et domus
 dei. Primo dicitur Basilica ut
 habetur di. xliij. c. Non oportet
 Ubi dicit Archidiaconus quod ba
 siliica dicitur palacium regis Ba
 fileos enim grece. latine rex in
 terpretatur. Unde basilica dicitur
 quelibet ecclesia quia palacium
 est summi regis et regi regum mi
 nistratur Quidam tamen dixe
 runt ecclesias episcopales tan
 tum dicitur basilicas quia huiusmodi re
 ges consueuerunt fundare et dota
 re sicut Huguiacione. vel basilica
 dicitur a basileo rege grecorum qui
 primo se fecit sepeliri apud eccle
 siam sicut Psidorum

ingressus sit in eis deuota conuer-
satio deo grata insipientibus pla-
cida. et Aug⁹. xlii. di. c. In ora-
torio inquit. In oratorio preter
orandi et psallendi cultu peri-
tus nihil agatur ut nomini hu-
ic et opera iugiter impensa con-
cordent. **D**edre mundo a scan-
dalis quia hodie in dei templis
nulla seruetur modestia nulla
honestas nulla religio quinimo
ibi abundantius uisioi spectaculo
lavana et alia que plura nephan-
da. **P**erniciosa consuetudo. **D**
detestabiles mores christiano-
rum malorum qui templa dei ita
inhabitant quasi eent vilissima
lupanaria

¶ Secunda ratio quare dei tem-
pla sunt merito ueneranda est p-
pter utilitatem. In illis nam que
fiscipimus spiritalia beneficia
ibi recipimus sacramenta ibi se-
petimur post mortem reseruan-
tes corpora usque ad generale re-
surrectionem. **P**ropterea inquit
psal. **A**uscipimus deus miseri-
cordiam tuam in medio templi
tui. **H**inc est que ecclesia funda-
tur cum preeminencia quia nul-
lus eam edificare potest nisi au-
doritatem diocesani qui debet po-
nere primatum lapidem figere
crucem designare cimiterium. **E**t
etiam petere dotem sufficientem
assignari sine qua consecrari non
debet. ut patet de consecratione

distinctione prima. ca. **N**emo.
et. c. placuit. **I**nsuper ecclesia con-
secrata non debet reuerti ad se-
culari habitacionem et ppha-
nos usus. de imanoa questione
tercia capitulo **Q**ue semel. et ca-
pitulo **Q**uoniam. decimasep-
tima questione ultima capitulo.
Questisti. extra de religiosis do-
mibus. capitulo **A**d huc **T**er-
cia ratio quare ueneranda sunt do-
minica templa dicitur exempla-
ritatis. **N**on solum enim a san-
ctis docemur exemplo ut uene-
mur dominica templa sed offe-
runt se genalium exempla qui
suorum pdolorum templa dilige-
ntissime honorare studuerunt. **V**n-
de **V**alerius libro primo rubrica
de religione recitat qualiter **F**a-
bius quia questiones audiuit
in templo dicitur amissit. na
nulla melodia et nullus sonus
in templo esse debebat nisi pro
laude deorum. **I**terum in rubri-
ca de neglecta religione narrat
que quidam nomine flaccus cen-
sor existens a quodam templo
quod erat in ciuitate Calabrie
tegulas marmoreas fecit remo-
ueri et Romam in propria domo
fecit portari propter quam cau-
sam demens fuit effectus. **I**n-
super duos filios perdidit quod
factum postmodum Senatus re-
texuit et emendauit tegulas ad
templum repositum iubendo.

dat in sacramentorum dispensatione
 et sic ille qui est in gradu ordinis
 constitutus dicitur sacerdos. Ob id
 in scripturis sacerdotes nominantur
 aliquando dii aliquando an-
 geli ut dicitur. xi. q. i. ca. Sacer-
 dotibus. Unde et ad moysen de
 eo qui ad iuramentum deducendus
 est dicitur. Applicata illud ad deos
 id est sacerdotes. et rursus scrip-
 tum est. Dominus non detrahet id est
 sacerdotibus. Et propheta ait. La-
 bia sacerdotis custodiunt scientiam
 et iustitiam et legem requirunt
 ex ore eius quia angelus do-
 mini est. Secunda ratio ostendens
 sacerdotalem dignitatem
 dicitur institutionis. Nam sacer-
 dos autem precessit legem scriptam quam
 in veteri testamento primus sa-
 cerdos qui iubeat dominus vidimus
 obtulit fuit melchisedech sicut
 patet gen. xiii. c. Demum per sa-
 cerdotium iubente domino regia pote-
 stas est ordinata. Unde primi Re-
 g. viij. dixit deus ad samuelem sa-
 cerdotem. Audi vocem eorum scilicet fili-
 orum israel petendum regem et con-
 stitue super eos regem hinc est
 quod spiritualis auctoritas terrenam
 potestatem habet instituire ut
 sit et iudicare si bona non sit quod
 probatur per apostolum paulum
 dicentem prime ad corinthios. vij.
 Nescitis quoniam angelos iu-
 dicabimus quanto magis secula-
 ria. Et idem in. c. Per venerabi-

lem extra qui filii sunt legitimi
 et. ix. q. iij. c. Nemo r. c. Aliorum.

Tercia ratio ostendens dig-
 nitatem sacerdotalem dicitur co-
 ditionis. Est enim sacerdotalis
 dignitas spiritualis. et ideo quan-
 to spiritus nobilior est corpore
 tanto sacerdotalis dignitas no-
 bilior est quamvis dignitate tem-
 porali sicut patet extra de trans-
 latione episcopi et electi. c. In
 corporalia.

Secundo ostendit dignitas
 sacerdotalis que excedit omnes
 dignitates temporales auctori-
 tate. De sacerdotibus enim dicitur
 Psalme. lxi. Vos sacerdotes
 domini vocabimini. Ministri do-
 mini dei nostri dicentur vobis. et
 prima Petri secundo. Vos estis
 genus electum regale sacerdotium
 gens sancta populus acquiri-
 tionis. xvi. di. c. Duo. scilicet
 Autum non tam pretiosus est plu-
 bo quam regia potestate sit ordo sa-
 cerdotalis aliorum. et eadem. di.
 ca. Quis dubitet. Quis dubi-
 tet sacerdotes christi regum et
 principum omniumque fidelium
 patres et magistros censeat. pro-
 pterea sexta questione prima in
 capitulo. Sacerdotes dicitur.
 Sacerdotes qui proprio ore cor-
 pus domini conficiunt. Ab om-
 nibus sunt timendi. et tertia que-
 stione prima capitulo. Nulli.
 Dominum crucifigunt qui eum in

ingemiscens et amarissime lacrimas fundens. Tu inquit Rufine ludis et mea mala non setis. Ego autem lamento et gemo calamitatem meam. quia seruis quidem dei et mendicantibus apta sunt templa dei. At Rufinus ad Ambrosium perrexit. Cui Ambrosius ait Impudenciam canum imitatus es Rufine tante videlicet neas auctor existes. Ego dico tibi quoniam imperatoris ingredi sacra limina prohibebo. Hec et alia plura Rufinus audies imperatoris nuntiavit votum antistitis. At imperator in platea pergo inquit ut iustas in facie suscipias contumelias. Cumque ad sacra limina pervenisset in sacram quidem Basilicam non presumpsit intrare sed veniens ad Anastasium supplicabat ut eius vincula resolveret. Cui Ambrosius. Quam penitentiam ostendisti post tantas iniquitates. Cui Theodosius tuus est docere meum vero suscipere. Cui Ambrosius iniunxit ut legem conderet ne sententia mortis fieri posset animo irato. sed transacto triginta dierum numero. Quod et fecit. Sicque cum lacrimis et devotione templum tandem ingressus est in cunctis reverenter se habens erga sacerdotem Ambrosium. Quid fecit Constantinus de quo est textus. xcvi. di.

ca. In scripturis et c. Constantinus. Quid reliqui omnes casti animi reges vel imperatores Omitamus omnia que repetere longum foret. Inspiciamus dominum Iesum christum de quo dicit Cyprianus. ca. Dominus. Dominus noster Iesus christus rex et iudex usque ad passionis horam servavit honorem pontificibus et sacerdotibus. Nam cum lepofuz munda sset dixit eidem. Vade ostende te sacerdoti. sacerdotem adhuc appellans quem sciebat esse sacrilegum. Item cum subditus passioni alapam accepisset nihil contumeliose locutus est in personam pontificis sed sic magis innocentiam suam tutus est dicens. Si male locutus sum testimonium perhibe de malo. si autem bene tunc me cedis. Hec igitur ab eo humiliter et patienter facta sunt ut nos humilitatis et patientie exemplum haberemus. Sed hodie plerique de illis sunt de quibus dicitur. i. q. i. c. Multi. Multi secularium cum plus sacerdotum vitam quam suam conspiciunt in magni contentionis sacrorum crimen incurunt. Magna enim trabe vulneratos oculos habentes festucam in alienis conspiciunt oculis quam dum incaute euellere festinant in erroris foueam delabuntur.

De tercio honore deo debito
in sacramentorum ob-
seruatione

Capitulum tertium.

Tertius honor qui deo de-
betur consistit in sacra-
mentorum ob-
seruatione. Nam ut dicit **Th.**
xxij. q. lxxxviij. deum et si non ra-
tione sui ratione nostra etiam cor-
poraliter reuereri debemus. tum
ut per corporales motus exatentur
mentem nostram. tum ut deum
per utramque naturam nostram
honoremus. Unde **Johannes da-**
masenus inquit. Quia ex du-
plici natura compositi sumus scilicet
corporali et spiritali duplicem deo
honorem referre debemus. Con-
sistit autem hic honor in tribus.

Primo in capitis inclinatione.

Secundo in incuruatione

Tercio in genuflexione

Primo consistit honor in ca-
pitis inclinatione. et sic statuit
etiam ut cum nominatur nomen ihesus
in etiam in missis et diuinis of-
ficiis omnes reuerenter incli-
nent caput. Unde de consecratio-
ne ecclesie li. vi. in. c. Decet. dicitur
Conuenientes in etiam nomen il-
lud quod est super omne nomen.
nomen videlicet domini nostri
Ihesu christi exhibitione reueren-
tie spiritualis at tollant et ita fle-
ctant genua mentis quod vel ca-

pitatis inclinatione presententur

Secundo consistit honor dei
in incuruatione. Habet hunc usum
etiam ut in diuinis officiis cum
gloria patris et filio et spiritu sa-
cto decantat in fine psalmorum
omnes corpus incuruant simul
cum capite

Tercio consistit hic honor in
genuflexione. Genuflectimus
namque cum adoramus corpus cri-
sti in omnibus moribus huiusce
modi profitentes nos subditos
deo qui est benedictus in secula
seculorum Amen

Verbo vicesimus de pacien-
cia que omnibus est necessaria
propter communes passiones
quibus infestatur humanum ge-
nus

Pro pacientiam cur-
ramus ad propositum
nobis certamen. Do-
ctoris gentium ver-
ba sunt ista ad hebreos. xij. c.
Post lapsum primorum paren-
tum a deo humanum genus pas-
sionibus est vexatum ut nullus
unquam in hac vita inueniri possit
omnino quietus. Insurgunt un-
dique mala undique tempestates
undique afflictiones laboriosaque
cure. Accidunt et sepe multa adu-
rsa nolentibus et iniuris neque aliis
aduersus fortune impetus et in-
cursum repentinosque motus nisi